

ПОЛИТИКА НА ИП “ДИ ВИ ИНВЕСТ” ЕАД ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА ОЦЕНКА ЗА УМЕСТНОСТ

Политиката на ИП „Ди Ви Инвест“ ЕАД за извършване на оценка за уместност (Политика/та) е разработена и приета на основание чл. 78 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 на Комисията от 25 април 2016 година за допълване на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива; Наредба 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници (Наредба № 38) и Насоките относно определени аспекти на изискванията на MiFID за годност от 06.11.2018 г., издадени от Европейския орган за ценни книжа и пазари.

Целта на настоящата Политика е да определи основните принципи и изисквания, от които се ръководи ИП “Ди Ви Инвест” ЕАД (ИП/Дружеството), при извършване на оценка за уместност, относно извършваните от него инвестиционни услуги и дейности по управление на портфейл, и предоставяне на инвестиционни съвети (консултации), относно финансови инструменти, в рамките на издадения му лиценз.

Оценката за уместност обхваща целия процес по събиране и впоследствие актуализиране на информацията относно даден клиент, и последващата оценка от страна на ИП дали даден финансов инструмент е подходящ за този клиент, основана и на задълбоченото разбиране от Дружеството на финансовите инструменти, които може да препоръча на клиента, или в които може да инвестира от негово име, за да действа в най-добър за него интерес. При извършването на оценката ИП следва да предостави на клиентите или потенциалните такива точно и ясно обяснение относно причините за събиране на исканата от тях информация, както и значението на нейната актуалност, точност и пълнота.

ИП прилага индивидуален подход, при осъществяване на процеса по събиране на информация. Обхватът на събираната информация от клиентите може да варира, като се отчитат типът и категоризацията на клиента, неговите нужди и характеристики, видът и характеристиките на всички елементи на услугите, които се предоставят или предстои да бъдат предоставяни (инвестиционни консултации или управление на портфейл), видът на финансовите инструменти или сделката, както и други особености.

1. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ПРИ ИЗВЪРШВАНЕ НА ОЦЕНКА ЗА УМЕСТНОСТ.

1.1. Извършването на оценка за уместност е задължително по отношение на всички клиенти или потенциални клиенти, на които ИП предоставя или предстои да

предоставя услуги по управление на портфейл, или инвестиционни съвети (консултации).

1.2. ИП задължително уведомява клиента или потенциалния клиент, че последният трябва да предоставя на ИП изчерпателна, точна и актуална информация при извършването на оценката за уместност, за да може ИП да му препоръча подходящи продукти и услуги, и да действа в негов най-добър интерес.

1.3. ИП следва да е убеден, че клиентът или потенциалният клиент разбира какво е това инвестиционен риск и връзката между него и възвръщаемостта на инвестициите.

1.4. ИП следва да е убеден, че информацията, събрана за клиента е надеждна, точна, последователна и непротиворечива, като същата задължително се разглежда в нейната цялост.

1.5. Оценката за уместност се извършва от ИП, като не се разчита на самооценката на клиента или потенциалния клиент.

1.6. ИП извършва оценка за уместност преди сключването на договор за управление на портфейл или преди сключване на договор за предоставяне на инвестиционни съвети (консултации) относно финансови инструменти.

1.7. ИП извършва оценка за уместност и при всеки случай на последваща промяна в информацията, предоставена от клиента или събрана от самия ИП.

1.8. ИП извършва оценката за уместност чрез свои служители, които разбират и са напълно наясно със своите задължения в тази връзка и имат адекватно ниво на умения, знания и експертен опит.

1.9. ИП информира клиента или потенциалния клиент за извършената оценка за уместност като му предоставя същата на траен носител незабавно след нейното изготвяне.

2. СЛУЧАИ, ПРИ КОИТО НЕ СЕ ИЗВЪРШВА ОЦЕНКА ЗА УМЕСТНОСТ.

2.1. ИП може да не извършва оценка за уместност, ако такава вече е била направена при предходно предоставяне на услуга на съответния клиент, и ИП е установил по недвусмислен и категоричен начин, че няма промяна във вече предоставената, събраната, и/или известната на ИП информация, въз основа на която е извършена предходната оценка и не са налице причини, които да налагат нейната актуализация.

2.2. В случай на отказ на клиент да предостави необходимата информация за извършване на оценката за уместност, ИП отказва да предостави исканата услуга по управление на портфейл или предоставяне на инвестиционни съвети (консултации).

3. СЪБИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ОЦЕНКА ЗА УМЕСТНОСТ.

3.1. Оценката за уместност се извършва въз основа на предоставена от клиента или потенциалния клиент информация, която се оценява по последователен начин и в нейната цялост, независимо от способите, използвани за събирането ѝ.

3.2. Способите, които ИП прилага за събиране на информация за извършване на оценка за уместност, са различни съобразно типа клиент, неговата категоризация като професионален или непрофесионален клиент, естеството и мащаба на дейността му (за юридически лица и други правни образувания), неговите инвестиционни цели, зания и опит, способности за поемане на финансови загуби и др.

3.3. ИП прилага следните способности за събиране на информация:

а) въпросник – въпросите са ясни, изчерпателни и разбираеми и не се използва подвеждащ, объркващ, неточен и прекалено технически език; оформлението на въпросите е такова, че не насочва клиента или потенциалния клиент към определен избор, като не се събират информация за няколко елемента чрез един въпрос; редът на задаване на въпросите е внимателно обмислен и логически обоснован; ИП проследява дали клиентът, или потенциалният клиент, е обърнал внимание и е отговорил на всички въпроси.

б) информация и документи, събрани и/или станали известни в хода на вече установените договорни отношения като:

- информация относно приложими нормативни изисквания към клиента в зависимост от типа клиент и дейността, която извършва;

- документи и информация, предоставени от клиента, с които ИП е необходимо да се съобразява при предоставяне на услугите (напр. инвестиционна политика, вътрешнонормативни правила, решения на дружествени органи и комитети и др.);

- информация, предоставена или станала известна на ИП по време на извънредни или регулярни срещи, или дискусии, провеждани с клиента, или с негови представители;

- информация и документи, събрани или станали известни на ИП в хода на извършване на комплексна проверка на клиента, във връзка с изпълнение на изискванията на Закона за мерките срещу изпирането на пари и Правилника по прилагането му.

3.4. ИП изисква от клиента или от потенциалния клиент информация относно:

а) знанията на клиента или потенциалния клиент и опита му във връзка с желаната услуга (управление на портфейл или инвестиционен съвет (консултация), включително относно видове услуги, сделки и финансови инструменти, с които той е запознат; естество, обем и честота на сделките на клиента или потенциалния клиент с

финансови инструменти; период, през който те са сключвани; сфера и степен на придобитото от клиента или потенциалния клиент образование, професия или значима предишна професия;

б) финансовото състояние във връзка със способността на клиента или потенциалния клиент да понася загуби, включително за източника и размера на редовния доход на клиента или потенциалния клиент; неговите активи, включително ликвидни активи, инвестиции и недвижима собственост; неговите редовни финансови задължения;

в) инвестиционните цели на клиента или потенциалния клиент и допустимото за него ниво на риск, включително относно информация за продължителността от време, през което клиентът или потенциалният клиент желае да държи инвестицията; неговите предпочитания по отношение на поемането на риск; неговия рисков профил и целите на инвестицията.

3.5. При събиране на информацията за извършване на оценка за уместност ИП може да поиска и данни за:

а) семейно положение на клиента или потенциалния клиент и дали средствата, които се предвижда да бъдат инвестирани, са лични;

б) предстоящи промени в семейството;

в) възрастта на клиента;

г) заетост на клиента, степен на сигурност на работното място или предстоящо пенсиониране;

д) бъдещи финансови ангажименти за клиента или потенциалния клиент, които следва да се финансират и следва ли бъдещата инвестиция да е ликвидна;

е) знанията и опита на клиента или потенциалния клиент относно финансовите продукти и свързаните с тях рискове;

ж) дали клиентът или потенциалният клиент разбира и е наясно с основни финансови понятия и най-вече инвестиционен риск, риск от концентрация, компромис между риск и възвръщаемост;

з) наличието или липсата на предпочитания на клиента или потенциалния клиент по отношение на екологичните, социалните и управленските фактори.

3.6. ИП събира информацията по т. 3.4., от всички клиенти или потенциални клиенти, които желаят да сключат договор с ИП за управление на портфейл, или за предоставяне на инвестиционни съвети (консултации).

3.7. В случаите, когато е налице представителство по отношение на клиента или потенциалния клиент, ИП се води от следните принципи:

а) за клиент юридическо лице (в зависимост от неговата категоризация) - информацията се изисква по отношение на юридическото лице, включително информацията за финансовото състояние и инвестиционните цели, а ако се предоставя информация за знания и опит, то тя се отнася до неговите представители;

б) за клиент физическо лице, представлявано от представител - информацията за финансовото състояние и инвестиционните цели се изисква за представляваното лице, а за знанията и опита – за представителя;

в) за група от физически лица – събира се информация за всеки отделен член на групата и оценката за уместност се извършва по отношение на всеки отделен клиент. В тази хипотеза, ако между особеностите на отделните клиенти или потенциални клиенти има съществена разлика, ИП взема предвид информацията за клиента – част от групата с най-малко знания и опит, най-слабо финансово състояние или най-консервативни инвестиционни цели. Ако разликата в характеристиките на отделните клиенти е непреодолимо голяма, ИП няма да може да предостави съответната услуга на тези клиенти или потенциални клиенти като група, а само поотделно.

3.8. ИП е длъжен да предупреди клиента или потенциалния клиент, че:

а) отказът за предоставяне на необходимата информация ще доведе до отказ от страна на ИП да предостави исканата услуга;

б) предоставянето на неточна, непълна, невярна или неактуална информация ще доведе до реална възможност ИП да предостави несъобразена с нуждите и възможностите на клиента или потенциалния клиент инвестиционна услуга;

в) при настъпила промяна относно събраната информация и документи във връзка с извършена оценка за уместност, клиентът следва да актуализира съответната информация и документи своевременно, при настъпване на промени.

4. ОБХВАТ НА ОЦЕНКАТА ЗА УМЕСТНОСТ. ИЗКЛЮЧЕНИЯ.

4.1. Въз основа на събраната информацията съгласно т. 3. по-горе и вземайки предвид естеството и обхвата на предоставяната услуга, ИП преценява доколко конкретна сделка, която ще бъде препоръчана при инвестиционните съвети (консултации) или сключена в хода на предоставяне на услуга по управление на портфейл, отговаря на следните критерии:

а) сделката е съобразена с инвестиционните цели на клиента или потенциалния клиент, включително допустимото за него равнище на риск;

б) клиентът или потенциалният клиент в състояние да понесе финансово всички инвестиционни рискове, съизмерими с неговите инвестиционни цели;

в) клиентът или потенциалният клиент разполага с нужния опит и знания, за да може да разбере рисковете, свързани със сделката или с управлението на неговия портфейл от финансови инструменти.

4.2. При управление на портфейл или при предоставянето на инвестиционни съвети (консултации) на клиент или потенциален клиент, категоризиран като професионален, ИП има право да предположи и да приеме, че клиентът разполага с нужното равнище на опит и знания, за да може да разбере рисковете по отношение на продуктите, сделките и услугите, за които е категоризиран като такъв.

4.3. При предоставяне на инвестиционни съвети (консултации) на клиент или потенциален клиент, категоризиран като професионален, доколкото попада в някоя от изрично предвидените по закон категории професионални клиенти, а не е прекатегоризиран като такъв по негово искане, ИП има право да приеме, че този клиент или потенциален клиент е в състояние да понесе финансово всички свързани инвестиционни рискове, съизмерими с неговите инвестиционни цели.

4.4. При извършване на оценката за уместност ИП взема предвид:

а) цялата налична информация за клиента или потенциалния клиент, включително текущия инвестиционен портфейл на клиента или потенциалния клиент, ако има такъв, както и разпределението на активите в него;

б) всички съществени характеристики на инвестициите, включително всички съответни рискове и преки или непреки разходи на клиента;

4.5. В случаите, когато ИП има текущи взаимоотношения с клиент (например при предоставяне на текущи съвети (консултации) или услуги за управление на портфейл) той следи и поддържа наличната за клиента информация, така че същата да бъде актуална, в степен, която да позволява на ИП да действа в най-добър интерес на клиента при предоставяне на посочените услуги. За целта поне веднъж годишно ИП изисква от клиента да потвърди наличната информация, съответно да актуализира същата при настъпила промяна.

5. ОСОБЕНОСТИ ПРИ ИЗБОР ЗА ИНВЕСТИРАНЕ В РАВНОСТОЙНИ ПРОДУКТИ.

5.1. Въз основа на извършената оценката за уместност при предоставянето на услугите по управление на портфейл или инвестиционни съвети (консултации), или при тяхното изпълнение (по отношение на конкретен финансов инструмент), ИП отчита възможните инвестиционни алтернативи, които могат да отговорят на профила на клиента или потенциалния клиент, като се вземат предвид сложността на продуктите и разходите. При разглеждане на разходите ИП взема предвид всички разходи и такси за клиента, и техния размер. В общия случай, при равни други условия, се предпочитат услуги и инструменти с по-ниски разходи, и степен на сложност.

5.2. В зависимост от типа клиент и неговата категоризация, и на основата на извършената оценка за уместност, при предоставянето на услугите по управление на

портфейл или инвестиционни съвети (консултации), ИП може да избере или препоръча по-скъп, или сложен продукт, като се съобрази и с други критерии (напр. диверсификация на портфейла, ликвидността, нивото на риска и др.). В тази хипотеза ИП уведомява клиента за това свое инвестиционно решение или съвет (консултация), като го обосновава и документира.

5.3. Цялата документацията в случаите т. 5.2. се проверява от отдел „Нормативно съответствие“.

6. ОСОБЕНОСТИ ПРИ ИНВЕСТИРАНЕ ЧРЕЗ ЗАМЯНА НА ИНВЕСТИЦИИ.

6.1. При предоставяне на услуга, включваща замяна на инвестиции чрез продажба на инструмент и закупуване на друг, или чрез упражняване на право на промяна по отношение на съществуващ инструмент, ИП съпоставя съществуващата и бъдещата инвестиции, като извършва анализ на разходите и ползите от замяната. При извършване на анализа ИП взема предвид всички разходи и такси за клиента и техния размер. ИП би могъл да препоръчва/извършва замяната, ако ползите от замяната са по-големи от разходите. Ползите за клиента могат да се изразяват както в реализирането на по-висока печалба, така и в избягването на евентуални загуби.

6.2. При извършване на анализа по предходната точка и в зависимост от типа клиент и неговата категоризация, както и с оглед на извършената оценка за уместност, ИП би могъл да вземе предвид както парични, така и непарични фактори, като:

- очакваната нетна възвръщаемост на предложената алтернативна сделка спрямо очакваната нетна възвръщаемост на съществуващата инвестиция;
- промяна в обстоятелствата и нуждите на клиента (напр. необходимост от ликвидност в краткосрочен план);
- промяна в характеристиките на продуктите и/или пазарните обстоятелства;
- ползите за портфейла на клиента, произтичащи от замяната (увеличение на диверсификацията; по-голямо привеждане на рисковия профил на портфейла в съответствие с целите на клиента по отношение на риска; увеличение на ликвидността на портфейла; намаляване на общия кредитен риск на портфейла и др).

6.3. Отдел „Нормативно съответствие“ следи и контролира риска от неспазване на задълженията за оценка на разходите и ползите от препоръчаната/ите замяна на инвестиция/и.

7. СПЕЦИФИЧНИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГУТЕ УПРАВЛЕНИЕ НА ПОРТФЕЙЛ И ИНВЕСТИЦИОННИ КОНСУЛТАЦИИ НА НЕПРОФЕСИОНАЛНИ КЛИЕНТИ.

7.1. При извършване на оценката за уместност във връзка с предоставяне на инвестиционни съвети (консултации) по отношение на непрофесионален клиент, ИП

предоставя на клиента в писмена форма общо описание на съвета (консултацията) и обосновка защо дадената препоръка е подходяща за него, включително как тя отговаря на целите и индивидуалните обстоятелства, с оглед на изисквания срок на инвестицията, знанията и опита на клиента, отношението на клиента към риска и способността на клиента да понесе загуба, както и информация за това дали препоръчаните услуги, или инструменти могат да наложат клиентът да иска периодичен преглед на своите условия. В хипотезата на т. 6.1. в информацията до клиента се включва и ясно обяснение на причините, поради които ползите от препоръчаната замяна на инвестицията са по-големи от разходите за нея.

7.2. Когато предоставената инвестиционна консултация на непрофесионален клиент изисква периодичен преглед на условията на препоръчаната инвестиция, както и при управление на портфейл на непрофесионален клиент, ИП най-малко веднъж годишно, а ако рисковият профил на клиента, вида на инструментите или значими за клиента събития го налагат - и по често, извършва преглед на оценката за уместност, и предоставя на клиента доклад със съдържанието по т. 7.1.

7.3. ИП уведомява клиента, когато предоставената от него допълнителна информация води до промяна в профила му, независимо дали профилът става по-рисков, или по-консервативен.

8. ОГРАНИЧЕНИЯ ПРИ ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИ СЪВЕТИ (КОНСУЛТАЦИИ) И УПРАВЛЕНИЕ НА ПОРТФЕЙЛ.

8.1. ИП не предоставя инвестиционни съвети (консултации) и не извършва управление на портфейл на клиент или потенциален клиент, за който съответната услуга е неподходяща съобразно извършената оценка за уместност.

8.2. ИП не предоставя инвестиционни съвети (консултации) и не взема инвестиционни решения при управление на портфейл относно финансови инструменти, които са неподходящи за клиента съобразно извършената оценка за уместност.

9. ПРИЛОЖЕНИЕ И КОНТРОЛ.

9.1. Политиката на ИП „Ди Ви Инвест“ ЕАД за извършване на оценка за уместност се приема и при необходимост се изменя и/или допълва с решение на Съвета на директорите на ИП „Ди Ви Инвест“ ЕАД.

9.2. Изпълнението на настоящата Политика се осъществява от инвестиционите консултанти от отдел „Финансови пазари и инвестиции“ в ИП „Ди Ви Инвест“ ЕАД.

9.3. Контролът по изпълнението на Политиката се осъществява от отдел “Нормативно съответствие” в ИП „Ди Ви Инвест“ ЕАД.

9.4. В случай на установени нередности или проблеми при прилагането на Политиката, отдел “Нормативно съответствие” уведомява Съвета на директорите на Дружеството и му предлага съответни действия по отстраняването им, включително приемането на промени в настоящата Политика.

9.5. Цялата документация, която се събира от клиентите или потенциалните клиенти, всеки предоставен инвестиционен съвет и всички направени и оттеглени инвестиции след извършване на оценката за уместност, както и свързаните с нея доклади за уместност, предоставени на клиентите, се съхранява по реда и при условията на Правилата за съхраняване, ползване и унищожаване на документите в Дружеството. Постоянен достъп до нея е осигурен за инвестиционните консултанти, чрез които се предоставя услугата по управление на портфейл или предоставяне на инвестиционни съвети (консултации) и за служителите на отдел “Нормативно съответствие”.

Настоящата политика е приета с решение на Съвета на директорите на ИП „Ди Ви Инвест“ ЕАД по протокол от 08.12.2020 г.

ИП „Ди Ви Инвест“ ЕАД